

Turcia de S si de V

Turcia , tara in S-E Europei ,si S-V Asiei, invecinata la N-V cu **Bulgaria** si **Grecia** ,la nord cu **Marea Neagra** ,la N-E cu **Georgia** si **Armenia** ,in E cu **Iranul** ,in S **Iraq** ,**Siria** ,**Marea Mediterana** ,iar in V cu **Marea Egee** .Capitala este **Ankara** .

Turcia moderna a fost fondata de **Mustafa Kemal Ataturk** dintr-o portiune a **Imperiului Otoman** , stat care a disparut de pe harta politica a lumii dupa Primul Razboi Mondial .Turcia a devenit un stat condus de civili din 1961 iar in prezent presedintele Turciei este Suleiman Demirel .

Turcia detine aproximativ **779,452** km patrati de pamant ,din care **3%** se afla pe teritoriul European.

Orasul care face legatura intre Europa si Asia este **Istanbulul** ,oras cu vechi origini inca din vremea **Imperiului Bizantin** , fiind capitala acestuia si numindu-se **Constantinopol** .Ca populatie Istanbulul este cel mai mare oras avand aproximativ **7,331,900** de locuitori intinzandu-se pe mai mult de 400 km patrati (estimare la nivelul anului 1994).

Istanbulul este impresionant .Este plin de relicve vechi ca :

Moscheia Albastra ,construita intre anii 1609-1616 pentru sultanul **Ahmet I** de catre **Mehmet Aga** ,unul din fii lui **Sinan** .S numeste Moscheia Albastra deoarece culoarea ei predominanta era albastrul care acum este un gri-verzui datorita scurgerii timpului . Moscheia este inconjurata de un gard format din coloane si arcade .In interior moscheia este decorata cu motive arabesti iar peretii sunt acoperiti de motive florale . Deasupra locului de veci al sultanului se

gasesc aceleasi motive florale sculptate in lemn scump si in fildes .

Sfanta Sofia ,lacas de cult bizantin terminat in 537 e.n. a servit ca o catedrala in vechiul oras bizantin si transformata in moscheie dupa 1453 ,anul in care Constantinopolul este cucerit de otomani . Cladirea initiala a fost distrusa in 532 intr-un incendiu .Imparatul **Iustinian I** a ordonat reconstructia catedralei care s-a terminat in 537 ,cu toate ca finisajele au continuat pana in 563 .Astfel Sfanta Sofia a devenit un loc de pelerinaj ,de aceea a fost decorata cu aur , mozaicuri , candelabre din cristal si picturi religioase faimoase pentru finetea cu care au fost lucrate . Ea a fost transformata in catedrala catolica de catre primii cruciati din 1204 , a devenit ortodoxa in 1261 . In 1453 , Sfanta Sofia a fost transformata in moscheie , i s-au adaugat minarete , aurul a fost furat , mozaicurile au fost acoperite cu ciment .A functionat ca moscheie pana in 1930 , iar in 1935 a devenit muzeu . Din acest an pana in prezent se incearca restaurarea ei .

Palatul Topkapi a fost resedinta sultanilor din anii 1465-1853 . Complexul de cladiri care alcatuieste Palatul Topkapi isi ia numele de la "**Poarta tunului**" , care se gaseste pe malul Bosforului ,poarta pe care sultanul iese din gradina palatului si se putea plimba pe Bosfor cu corabia proprie . Constructia a inceput in 1459 din ordinul sultanului **Mehmet II** ,cuceritorul Constantinopolului . In 1853, curtea regala a fost mutata la **Palatul Dolmabahçe** . Dupa ce a servit ca harem pana in 1909 ,

palatul a fost declarat muzeu in 1924 .
Topkapi a fost sediul sultanului si casa lui , guvernul si trupele de elita ale imperiului.Cladirile Palatului includ Scoala Otomana ,Divanul locul in care lucrau cancelarii sultanului ,haremul care include peste 300 de incaperi .Printre exponate se gasesc armuri , arme ,bijuterii ,haine scumpe ,cel mai mare diamant din lume ,trasuri ,tacamuri ,mobila scumpa .

Palatul Dolmabahçe a fost resedinta sultanilor dupa 1853 .Printre exponate se numara unul dintre cele mai mai candelabre din lume de 4 tone , mobila incrustata cu fildes , picturi foarte valoroase , covoare persane ,colectii de arme si armuri ,bijuterii .

In inima Istanbulului se gasesc printre Hoteluri , bazare , magazine , restaurante ,banci si case impunatoare un obelisc egiptean si podul Galata peste Bosfor care face legatura intre Asia si Europa .

Cea mai veche institutie de invatamant superior din Istanbul este **Universitatea** (1453); altele fiind : **Universitatea Tehnica** (1773), **Universitatea Marmara** (1883), Un mijloc de locomotie fiind automobilul sau autobuzul .

Daca continuam o incursiune imaginara se la Istanbul inspre sud , trecand cu feribotul Stramtoarea Canakkale urmatorul mare obiectiv turistic este **Troia** , oras al Greciei antice , situat la aprox. 6.5 km de Marea Egee in N-V Asiei Mici . A fost fondat in **Era Bronzului** ,aprox.3000 I.Hr..Orasul Troiei a fost obiectul **Razboiului Troian** , descris in poeziile lui **Homer**.Grecii antici ii spuneau **Ilus** dupa fondatorul lui **Ilium**, fiul lui **Tros**.

Orasul **Troia** a fost crezut o legenda pana in anul 1870 ,an in care arheologul german **Heinrich Schliemann** a inceput sapaturile sub peretii actuali din piatra a vechiului oras .El a descoperit printre altele o comoara de aur ,bijuterii din aur ,bronz , argint pe care le-a numit **Comoara lui Priam** (se gaseau la muzeul Bode din Berlin ,dar au fost pierdute in timpul Celui de-al doilea Razboi Mondial).Dar arheologul german se inselase pentru ca sapase prea mult ,descoperind obiecte dinaintea Razboiului Troian .Sapaturile au fost continuate de catre asistentul lui, **Wilhelm Dörpfeld** , ale carui descoperiri din 1893 si 1894 au aratat ca locul descoperit de **Schliemann** este chiar locul Razboiului Troian. Intre 1932 si 1938 noi sapaturi s-au efectuat de catre specialisti de la **Universitatea din Cincinnati**, sub conducerea lui **William Sempel** si **Carl Blegen** . O noua faza a sapaturilor a inceput in 1982, sub supravegherea **Universitatii din Tübingen** si **Universitatii din Cincinnati**.

Astfel au fost determinate mai multe faze ale dezvoltării Troiei: **Troia I**, o așezare mică, cu un perete construit din pietre mici și lut, care este datat în 3000 î.Hr.; **Troia II**, o fortăreață preistorică, cu ziduri mai puternice, un palat, case, care datează din mileniul 3 î.Hr.; **Troia III** (nivelul la care Schliemann a găsit comoara), **IV**, și **V**, orașe preistorice construite pe rușinile **Troiei II** din anii 2300 până în 2000 î.Hr.; **Troia VI**, o fortăreață, mult mai mare decât cele precedente, cu ziduri puternice, turnuri, porți, și case ce datează din 1900 până în 1300 î.Hr. sau mai târziu; **Troia VIIA**, o reconstrucție a **Troiei VI**, construită după ce orașul a fost distrus într-un cutremur; **Troia VIIB** și **VIII**, orașe grecești, cu case simple din piatră, datând probabil din 1100 î.Hr. până în primul secol î.Hr.; și **Troia IX**, orașul greco-roman **Ilion**, sau **Noul Ilion**, cu un **Templu al Atenei**, clădiri publice, un teatru mare, care a existat din anul 500 î.Hr. până în 100 e.n.

Schliemann a descoperit primele cinci așezări și a identificat **Troia II** cu **Troia Homerică**. Descoperirile lui Dörpfeld, confirmate de **Blegen**, au arătat că **Troia Homerică** este de fapt **Troia VIIA**, care a fost distrusă într-un incendiu în anul 1260 î.Hr., data ce atestă și **Războiul Troian**.

Continuând incursiunea imaginară înspre sud vom descoperi **Pergamonul**, cunoscut și ca **Pergamos**, oraș antic situat la aprox. 20 km de coasta de v. a Asiei Mici, capitala regatului antic **Pergamum** (241-133 î.Hr.). Orașul s-a dezvoltat când generalul **Lysimachos** a hotărât ca orașul să fie locul de depozitare a comorii lui. Sub un alt conducător **Attalus** Pergamonul a devenit centrul artistic și de învățământ al Asiei Mici. Fiul lui,

Eumenes II, (?- 160), a reușit să cucerească o mare parte a Asiei Mici. Tot el a dat ordin să se construiască **Altarul lui Zeus**, a construit o bibliotecă care rivaliza cu **Librăria din Alexandria**. Cucerit de romani, Pergamonul a rămas unul din cele mai mari și frumoase orașe ale Lumii Antice, și a rămas capitala provinciei romane din Asia Mică. Pe locul vechiului oraș, acum se află orașul **Bergama**, care, chiar în centru adăposteste unele din cele mai impresionante relicve romane: **un teatru**, **un anfiteatru**, **un hipodrom roman**.

Izmir

La aproximativ 50 de km de acest oraș antic se întinde modernul oraș **Izmir** (înainte **Smyrna**), oraș și port în v. Turciei, capitala provinciei Izmir, așezat în golful cu același nume. Izmir este unul dintre cele mai mari porturi din Turcia. Este unul din cele mai mari centre industriale, aici se produc haine, săpunuri, alimente, etc. Fondat în sec. 11 î.Hr. de către **Aeolieni**, un trib grecesc, orașul a fost cucerit de către **Ionieni** aprox. 688 î.Hr.. Mai târziu, în sec. 7 î.Hr. orașul a fost devastat de către **Lydienii** din Asia Mică. **Antigonos I**, regele Macedoniei a restaurat orașul în sec. 4 î.Hr. Orașul a fost fortificat și îmbunătățit de către Lisimachos, unul din generalii regelui Alexandru cel Mare. Orașul a fost cucerit și de către romani și a devenit unul din primele centre ale creștinătății. În timpul celui de-al 4-lea secol e.n. orașul a făcut parte din Imperiul Bizantin, și din sec. 15 e.n. a fost condus de către turci. În 1402 Izmirul a fost devastat de către mongoli.

sub **Tamerlan** si dupa 1424 a revenit turcilor .Dupa Primul Razboi Mondial , grecii au luat Izmirul . In anul 1922 turcii l-au recucerit , dupa tratatul de la Lausanne , orasul a revenit Turciei . Populatia estimata la nivelul anului 1993 era 1,920,800 de locuitori

Efes

La o distanta neglijabila fata de marea metropola se afla un alt oras antic **Efesul**, unul din cele 12 orase ale **Ioniei** din Grecia antica langa orasul Izmir .A fost un mare port la gura raului **Küçük Menderes** si a servit ca punct de plecare al caravanelor ce faceau comert cu restul Asiei Mici .Este faimos inca din antichitate pentru **Templul dedicat Zeitei Artemisa** ,una din cele sapte minuni ale lumii antice .Orasul a fost unul dintre primele centre ale crestinatatiei ,dovada fiind bis. **Sf. Ion Evanghelistul** din sec 4 e.n. biserica reconstruita de Imparatul Bizantinristian Iustinian I in sec 6 e.n. . Probabil fondat de ionieni in sec. 11 I.Hr. , Efesul a fost cucerit de mai multe ori de catre lidieni si persani .Chiar daca facea parte din **Iperiul Atenian** , s-a aliat cu spartanii impotriva atenienilor in **Razboiul Peloponez(431-404 I.Hr.)**. Orasul a fost cucerit de romani in 189 I.hr. dar a ramas un important centru comercial. **Sfantul Paul** a infiintat aici o

importanta congregatie crestina in sec 1 e.n. Orasul a fost cucerit de goti in 262 ,dar desi a fost reconstruit ,orasul nu si-a mai recapatat splendoarea de odinioara .In 431,la Efes s-a tinut al treilea **Sinod Ecumenic** .In sec.7 e.n. orasul a avut de suferit pentru ca a fost atacat de catre persani si de catre arabi ,dar a avut de a face si cu un cutremur de proportii care l-a distrus partial .Efesul a inflorit in sec 10;11 e.n. dar ,in sec14 e.n. portul a inceput sa nu se mai foloseasca de catre comercianti ,fapt care a dus la declinul orasului si la parasirea lu de catre locuitori .

Sapaturile au inceput in anul 1863 ,au dat la iveala o mare parte a orasului incluzand temple ,cladiri publice ,magazine ,case ,strazi ,un teatru magnific si biserici .Lucrarile sculptorilor greci **Fidias** si **Polyclitus** au fost descoperite si restaurate .

Un alt oras antic binecunoscut ce se afla in vecinatatea Efesului este **Miletul**, oras al vechii Grecii pe coasta de vest a Asiei Mici ,cel mai prosper dintre cele 12 orase ioniene .Miletul era situat la gura unui rau ce se varsa in **Marea Marmara** ,astfel s-a dezvoltat comertul pe apa ,orasul avand mult de castigat din acest lucru .Orasul era renumit pentru hainele de lana fabricate aici ,haine de o calitate deosebita .locuitorii Miletului au stabilit cateva colonii in nord cum ar fi:**Propontis** , si **Euxine** care au ajutat la dezvoltarea economica a orasului . Flota Miletului a

strabatut toata **Marea Mediterana si a ajuns chiar pana la Oc. Atlantic** . Miletul a fost atacat de mai multe ori de **lydieni** dar a reusit sa respinga atacurile , pana a fost cucerit de catre regele **Croesus** in sec.6 I.Hr..Dupa aceea Miletul a cazut prada persanilor .Dupa incercari nereusite de a scapa de persani ,Miletul a fost scapat de sub stapanirea persana si reconstruit in timpul romanilor .Declinul sau a inceput cand tot portul orasului a fost scufundat intr-un val urias .Din Milet provin multi filozofi grecicum ar fi: **Thales** , **Anaximandru** si **Anaximenes** .

Ajungand pe litoralul Marii Mediterane vom descoperi asezarile pe malul marii , locuri , care , in timpul verii sunt pline cu turisti carora , le ofera multe posibilitati de a-si petrece un concediu de neuitat la Marea Mediterana . Cele mai frumoase orase-stiuni ale litoralului turcesc sunt **Marmaris si Kemer**-orase de pe malul **Marii Mediterane** , care de primavara pana toamna sunt pline de turisti straini in special :englezi , germani ,austrieci si rusi ,turisti care sunt atrasi de abundenta hotelurilor si de frumusetea Marii Mediterane . Situate aproape de orasele **Izmir** si respectiv **Antalya** , turistii pot veni la **Kemer** sau **Marmaris** cu avionul .Din aeroport sunt curse speciale care ii duc direct la hoteluri . Magazine , restaurante , toate pline de o luminozitate aparte infrumusetaza peisajul noptii de pe malul Marii Mediterane .In fiecare zi ,de pe mal pleaca sute de vaporase care fac excursii pe mare iar altele merg pana in Insula Rodos . Plajele sunt intotdeauna pline , aceste localitati aducand venituri importante Turciei .

De la Antalya ,pornind spre E sau V vom descoperi **Muntii Taurus** , lant muntos ,in S Turciei paralel cu coasta Mediteraneeana ,pentru 320 de km .Cel mai inalt punct al sau este Alday

(3,734 m).La nord de terminatia vestica a muntilor se afla lacurile Eyridir si Beysoehir . La est sunt sunt muntii Anti-Taurus .La sud de vf. Aladay este raul **Seyhan** ce formeaza Portile **Cilician folosite in lupta de multe armate antice** .

La nord de Muntii Taurus , la 14 km de orasul Denizli se intinde satul Pamukkale , o minune a naturii unica in lume . Apele calcaroase se ridica la suprafata la o temp. de 35 de grade celsius formaind stalactite de culoare alb-galbuie de aceea locul se mai numeste si **Castelul de Bumbac** . Pamukkale se gaseste la 19km de orasul **Denizli** ,in V Turciei .O alta atractie a Pamukkale-ului o constituie si hotelul construit chiar langa izvoarele de apa termala care formeaza adevarate piscine naturale .Pe langa relieful carstic ,alta atractie a satului sunt ruinele **Hierapolisului** ,oras antic construit in 190 I.Hr . de catre regele **Eumenus** al doilea ,rege al **Pergamonului** . Printre ruine turistul va putea observa **Mormantul Sf. Filip** ,un teatru ,**Templul lui Apollo** . La 5 km de **Pamukkale** se afla un centru termal care se numeste **Karahaylt** unde apa atinge foarte mari concentratii de fier .

Turcia este o tara a contrastelor: pe langa relicve antice s-a dezvoltat o industrie foarte bogata , diversificata si moderna.